

# ПОВІТРЯНЕ, КОСМІЧНЕ, ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

DOI: 10.18372/2307-9061.75.20207

УДК 349.6(045)

**Н. В. Жмур,**

кандидат юридичних наук, доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5462-4482>

**В. М. Колонська,**

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

## ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ

Державний університет «Київський авіаційний інститут»

проспект Любомира Гузара, 1, 03058, Київ, Україна

E-mails: nataliia.zhmur@npp.kai.edu.ua, 7545177@stud.kai.edu.ua

**Метою** статті є всебічне висвітлення сутності, переваг, проблем та сучасних тенденцій розвитку органічного сільського господарства в Україні та світі з урахуванням екологічної складової. **Методи дослідження:** документального аналізу і синтезу, пізнавально-аналітичний, а також систематизації та узагальнень. **Результати** дослідження підтверджують екологічні переваги органічного сільського господарства, його важливу роль у боротьбі зі зміною клімату та зростаючий світовий попит на органічну продукцію. Україна має значний потенціал у цій сфері, демонструючи позитивну динаміку розвитку за підтримки держави та міжнародних партнерів, попри складнощі, спричинені війною. Органічне сільське господарство, що базується на принципах здоров'я, екологічності, справедливості та турботи, сприяє оздоровленню ґрунтів, збереженню біорізноманіття та забезпечує споживачів якісною і безпечною продукцією, водночас стимулюючи розвиток інноваційних технологій та слідуючи сучасним ринковим трендам. **Обговорення:** органічне сільське господарство є важливим напрямком сталого розвитку, що поєднує екологічну відповідальність, виробництво якісної та безпечної продукції та економічну вигоду для фермерів завдяки зростаючому споживчому попиту, особливо на міжнародних ринках, попри певні перешкоди, такі як вартість сертифікації та ризики врожаю, підтримка держави та міжнародних партнерів, як це видно на прикладі України, сприяє розширенню органічного сільського господарства, що має значний потенціал для оздоровлення ґрунтів, збереження біорізноманіття та пом'якшення екологічних проблем, а принципи органічного сільського господарства є фундаментом для розвитку цієї галузі в усьому світі.

**Ключові слова:** органічне сільське господарство; Україна; продукція; ґрунт; підтримка; переваги; розвиток; війна; принципи; законодавство.

**Постановка проблеми та її актуальність.** У сучасному світі, де зростає усвідомлення наслідків інтенсивного сільського господарства для довкілля та здоров'я людини, органічне сільське господарство постає як перспективна альтернатива. Традиційні методи ведення сільського господарства, що часто включають

надмірне використання синтетичних пестицидів, гербіцидів та мінеральних добрив, призводять до деградації ґрунтів, забруднення водних ресурсів, втрати біорізноманіття та негативно впливають на якість харчових продуктів. І це зумовлює необхідністю пошуку та впровадження екологічно сталих підходів до вироб-

ництва сільськогосподарської продукції, які б забезпечували продовольчу безпеку без шкоди для майбутніх поколінь. А також сучасні екологічні виклики, серед яких домінують зміни клімату, деградація ґрунтів і втрата біорізноманіття, актуалізують необхідність екологізації аграрного виробництва. В цьому контексті органічне сільське господарство набуває особливого значення як форма господарювання, орієнтована на мінімальне втручання в природні процеси, використання екологічно безпечних технологій та збереження природних ресурсів. Розвиток цього напрямку значною мірою залежить від наявності ефективного правового регулювання.

Тому актуальність дослідження органічного сільського господарства визначається низкою факторів. По-перше, зростаючий попит споживачів на екологічно чисті та безпечні продукти харчування створює сприятливі умови для розвитку цього сектору. По-друге, органічне сільське господарство сприяє збереженню природних ресурсів та покращенню родючості ґрунтів. По-третє, в умовах глобальних кліматичних змін органічні методи господарювання можуть підвищити стійкість сільськогосподарських систем до несприятливих погодних явищ. По-четверте, необхідність урегулювання правового забезпечення державної політики розвитку ринку органічного сільського господарства, а також імплементації європейських підходів у даній сфері. Тому дослідження потенціалу особливостей і розвитку органічного сільського господарства є важливим для забезпечення сталого розвитку аграрного сектору, покращення якості життя населення та вдосконалення законодавства.

**Аналіз досліджень і публікацій з проблеми.** Дослідженням розвитку органічного сільського господарства займалися такі вчені як: З. Карпюк, Л.В. Коломієць, В.П. Резніченко, Т.М. Тунік, Т. Шевчук та інші.

**Мета** статті полягає у всебічному висвітленні сутності, переваг, проблем та сучасних тенденцій розвитку органічного сільського господарства в Україні та світі з урахуванням екологічної складової.

**Виклад основного матеріалу дослідження.**

Органічне сільське господарство стає дедалі актуальнішим у сучасному світі, адже воно пропонує альтернативний підхід до виробництва продуктів харчування, що базується на екологічній стійкості, збереженні біорізноманіття та виробництві якісної та здорової їжі. Цей метод ведення господарства відмовляється від використання синтетичних пестицидів, мінеральних добрив та генетично модифікованих організмів, натомість зосереджується на природних процесах та ресурсах.

З метою виробництва здорових продуктів зі збереженням природної рівноваги, існує система, що базується на сертифікації та принципах органічного виробництва. Цей підхід, відомий як органічне виробництво, передбачає отримання органічних продуктів шляхом переважного використання природних методів захисту рослин і боротьби зі шкідниками. У цьому контексті культурні заходи розглядаються як пріоритетні, враховуючи особливості місцевої екології.

Органічне сільське господарство є системою виробництва, яка підтримує здоров'я ґрунтів, екосистем та людей. Вона базується на екологічних процесах, біорізноманітті та природних циклах, притаманних місцевим умовам, та уникає використання шкідливих ресурсів. Органічне сільське господарство поєднує в собі традиції, інновації та наукові досягнення, щоб поліпшити стан навколишнього середовища, розвивати справедливі відносини та забезпечити гідний рівень життя [5, с. 83].

Тут важливо розуміти, що органічне сільське господарство – це не лише спосіб виробництва харчових продуктів, воно є важливим інструментом для досягнення ширших цілей, таких як стале сільське господарство та розвиток, підтримка екотуризму, збереження біологічного різноманіття, запобігання ерозії та опустелюванню, а також пом'якшення екологічних проблем.

Органічне господарство прагне мінімізувати використання штучних добрив, отрутохімікатів, ветеринарних ліків, генетично-модифікованого насіння та тварин, а також харчових консервантів, добавок та опромінення. Шляхом

мінімізації оранки та економії палива, ці господарства підвищують ефективність виробництва та якість продукції, використовуючи лише природні ресурси ґрунту.

Основною перевагою для фермера, крім збереження природи, виступає те, що споживачі готові платити більше за продукцію, яка допоможе їм дбати про своє здоров'я і збалансоване харчування разом з позитивним внеском у навколишнє середовище. Зростає інтерес покупців у багатьох країнах, особливо в США і країнах ЄС, що дозволяє вийти на нові зарубіжні ринки [3].

Науково-дослідний інститут органічного сільського господарства (FiBL) та Agroscope провели спільне дослідження, яке підтверджує, що органічне землеробство сприяє збереженню біорізноманіття та підвищує родючість ґрунту без негативного впливу на навколишнє середовище. У дослідженні підкреслюються екологічні переваги методів органічного землеробства. У долині Баждар запроваджено обмеження, що дозволяють лише органічне землеробство, з повною заборонаю використання хімікатів. Цей крок спрямований на захист унікальної природи регіону та підкреслення важливості екологічно чистих сільськогосподарських практик. Компанія AGRIWELL взяла участь у BioFach 2025, найбільшій у світі виставці органічної продукції. Ця участь сприяє сталому розвитку та обміну знаннями в органічному сільському господарстві, демонструючи відданість компанії екологічним практикам [2].

Зростаючий світовий попит на екологічно чисті продукти стимулює розширення ринку органічного сільського господарства. Завдяки збільшенню площ під органічне землеробство на 2,5 мільйона гектарів, обсяг цього ринку сягнув 136 мільярдів євро.

Зростає зацікавленість українських аграріїв в органічному землеробстві. У 2023 році загальна площа сертифікованих за українськими стандартами сільськогосподарських земель склала 77 463 гектари. Кількість учасників органічного ринку сягнула 152, серед яких 134 сільськогосподарські виробники. Ці цифри демонструють позитивну тенденцію розвитку екологічно чистого виробництва в Україні.

У 2025 році українські аграрії можуть отримати значну підтримку для розвитку органічного землеробства, а саме очікується виділення 1,5 мільярда гривень з держбюджету та 200 мільйонів доларів від міжнародних партнерів. Завдяки цьому перехід до органічного виробництва стає не лише важливим, а й економічно привабливим для фермерів в Україні.

Щодо ситуації в Україні, то обсяг експорту у 2023 році: 198 тис. тонн органічної продукції на 141 млн доларів США. Україна – 5-та у світі серед експортерів органічної продукції до ЄС (обсяг: 173 720 тонн). На виставці BIOFACH 2025 українські компанії представили: ягоди, фрукти, молочні продукти, горіхи, мед, шоколад, крупи, соки [6]. Основними експортними продуктами є кукурудза, соя та соняшникова макуха. Попри складнощі, спричинені війною, загальна площа сертифікованих органічних земель в Україні майже не змінилася. Однак бойові дії призвели до того, що в деяких областях стало неможливо підтримувати органічне виробництво.

Війна в Україні спричинила значні складнощі для експортерів органічної продукції. Через логістичні проблеми та зростання транспортних витрат, а також втрату сертифікованих земель у районах бойових дій, традиційні морські шляхи експорту частково замінюються залізничним та автомобільним транспортом. Водночас, високий попит на українську органіку в ЄС допомагає утримувати ринок. Проте, європейські сертифікаційні органи посилюють контроль за походженням продукції.

Підтримка фінансами органічних фермерів в Україні під час війни є вкрай необхідною для продовження їхньої роботи, впровадження екологічних методів господарювання, відновлення зруйнованого та гарантування продовольчої безпеки в умовах нестабільної економіки. Невдовзі після початку повномасштабної війни в Україні німецькі організації «Фонд майбутнього для сільського господарства» та проект «Німецько-українська співпраця в галузі органічного сільського господарства» започаткували програму «Екстрена допомога органічному сільському господарству». Завдяки пожертвам, ця ініціатива змогла допомогти багатьом

українським органічним господарствам у 2022 та 2023 роках.

Продовжилася підтримка і в 2024 році. Завдяки новим внескам, кошти через вищезазначену програму додатково були спрямовані на допомогу близько 130 малим і середнім органічним господарствам. Підтримка, як і раніше, була надана в рамках спільної ініціативи німецького «Фонду майбутнього для сільського господарства», проекту «Німецько-українська співпраця в галузі органічного сільського господарства», що фінансується Міністерством сільського господарства Німеччини, а також Федерації органічного руху України, яка стала партнером та провідником цієї допомоги безпосередньо до українських органічних господарств протягом цих років [1].

Наприкінці 2024 року представлено оцінку потенціалу стратегічних планів Спільної аграрної політики ЄС (САП) на 2023-2027 роки. Дослідження проводилось у 18 країнах ЄС, які обробляють 92% сільськогосподарських площ та утворюють близько 95% викидів парникових газів від сільського господарства.

Не дивлячись на те, що через повномасштабне вторгнення РФ в Україну наше сільське господарство розвивається в надскладних умовах, важливим завданням для України залишається інтеграція в європейський простір та виконання перед Європейським Союзом вимог, визначених в Угоді про асоціацію з ЄС. Серед них – забезпечення екологічно-збалансованого сільського господарства та захист навколишнього природного середовища відповідно до «Цілей сталого розвитку».

Прогресивним кроком свого часу слід вважати прийняття Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 9 вересня 2013 року (який діяв до 2 серпня 2019 року), саме він став важливим кроком у напрямку розвитку законодавчого регулювання органічного виробництва. Це рішення можна розглядати як один із етапів удосконалення правової бази екологічної складової державної аграрної політики.

Втім, зазначений Закон не вирішив низку ключових проблем, пов'язаних із функціонуванням ринку органічної продукції.

Зокрема, в ньому не було передбачено механізмів державної підтримки, а сам підхід до регулювання, як відзначають експерти, «не повною мірою відповідав європейським стандартам і міжнародній практиці». Основне зауваження полягало в тому, що Закон встановлював вимоги до готової продукції, а не до процесу її виробництва, як це прийнято в більшості країн світу. Такий підхід ускладнював діяльність українських виробників як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

У рамках виконання зобов'язань за Угодою про зону вільної торгівлі з ЄС було прийнято низку підзаконних актів, зокрема: Правила виробництва органічної продукції (сировини) бджільництва (Постанова КМУ від 23 березня 2016 р. № 208); Правила виробництва органічної продукції (сировини) тваринного походження (Постанова КМУ від 30 березня 2016 р. № 241); Правила виробництва органічної продукції (сировини) рослинного походження (Постанова КМУ від 31 серпня 2016 р. № 587); Порядок ведення Реєстру виробників органічної продукції (Постанова КМУ від 8 серпня 2016 р. № 505); Наказ Мінагрополітики від 25 грудня 2015 р. № 495 «Про затвердження державного логотипу для органічної продукції (сировини)» [9].

Проте, за оцінкою Федерації органічного руху України, прийняті нормативно-правові акти не виконують належним чином своєї регулюючої функції, що продовжує гальмувати розвиток повноцінного органічного ринку в країні.

І з метою гармонізації аграрного законодавства України з нормами Європейського Союзу 10 липня 2018 року було ухвалено Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції». Цей нормативний акт визначає правила щодо виготовлення та сертифікації органічної сільськогосподарської продукції. Серед ключових нововведень Закону – створення Державного реєстру виробників органічної продукції та реєстру органів, які здійснюють сертифікацію у сфері органіки; закріплення прав і обов'язків таких органів; встановлення вимог до органічного виробництва у різних аграрних сферах, зокрема виноробстві,

рослинництві, тваринництві, птахівництві, бджільництві, грибництві та аквакультури. Крім того, деталізовано вимоги до маркування органічної продукції та обмеження щодо використання певних речовин у процесі виробництва.

Окрему увагу Закон приділяє перехідному періоду до органічного виробництва. Так, згідно з ч. 2 ст. 25, цей період починається з моменту підписання договору між оператором та органом сертифікації [7]. Його тривалість залежить від виду діяльності: для однорічних культур – не менше 24 місяців до початку посіву, для багаторічних – не менше 36 місяців до першого збору врожаю. Результати первинної інспекції можуть вплинути на визначення початкової дати перехідного періоду.

Попри позитивні аспекти, у Законі відсутні положення, які б чітко визначали критерії оцінки сільськогосподарських угідь щодо їхньої придатності до органічного виробництва. Між тим, така оцінка є важливою гарантією якості продукції. Наразі брак нормативного регулювання цього питання ставить під сумнів ефективність таких гарантій [8]. Визначення придатності земель має ґрунтуватися не лише на стані ґрунтів і планованих культурах, але й на їх розташуванні відносно потенційних джерел забруднення та рівні накопичених шкідливих речовин. Отже, такі землі мають проходити екологічну сертифікацію на основі незалежної експертної оцінки, що включатиме аналіз якості та продуктивності ґрунтів.

Екологічні принципи, норми та стандарти відіграють важливу роль у регулюванні сільськогосподарської діяльності. Сьогодні сільське господарство переходить на екологічні принципи, щоб запобігти та не допустити забруднення навколишнього середовища та, зокрема, природних ресурсів. У розвинених країнах Європи екологізація сільського господарства стала одним із провідних напрямів його розвитку. Україна також прагне розвивати сільськогосподарське виробництво на екологічних засадах.

Зважаючи на важливість органічного сільського господарства, можна виділити декілька ключових переваг.

1. Однією з основних переваг органічного сільського господарства є його позитивний вплив на навколишнє середовище. Відсутність застосування синтетичних пестицидів та хімічних добрив сприяє зменшенню забруднення ґрунту та водних ресурсів. Органічні фермери часто використовують методи збереження ґрунту, такі як мульчування та компостування, що покращує його структуру та плодючість. Також, враховуючи принципи стійкого виробництва, органічне сільське господарство сприяє збереженню біорізноманіття та екосистем, використовуючи природні методи контролю шкідників та хвороб.

2. Органічні продукти часто мають вищу якість та безпеку для споживачів порівняно з традиційними продуктами. Вони не містять залишків синтетичних пестицидів, гербіцидів, антибіотиків чи гормонів росту, що може спричинити погіршення здоров'я. Дослідження показують, що органічні продукти мають більш високий вміст корисних поживних речовин, таких як вітаміни, антиоксиданти та мінерали.

3. Органічне сільське господарство сприяє збереженню біорізноманіття, оскільки воно підтримує здорову екосистему та природні процеси. Використання природних методів контролю шкідників та хвороб, а також збереження ґрунтового покриву та водних ресурсів, сприяє збереженню різноманітних видів тварин і рослин, що є ключовим для сталого розвитку екосистем.

4. Хоча витрати на перехід до органічного виробництва можуть бути високими на початковому етапі, органічні фермери можуть отримати значні економічні переваги у майбутньому. Органічні продукти часто продаються за вищу ціну, що відображає їхню вищу якість та попит на ринку. Крім того, органічне сільське господарство може знижувати витрати на довгострокову охорону ґрунту та управління шкідниками, оскільки воно працює з природними процесами, а не залежить від синтетичних засобів [4].

Органічне сільське господарство, попри значні переваги, стикається з низкою перешкод, що гальмують його зростання та поширення. По-перше, висока вартість сертифікації є

серйозною проблемою, щоб підтвердити органічність продукції, фермери змушені проходити складний та дорогий процес, що включає інспекції, аналізи та адміністративні платежі. Особливо відчутно це для малих господарств, для яких такі витрати можуть стати значним фінансовим тягарем. По-друге, ризик втрати врожаю є постійною загрозою. Відмова від штучних пестицидів та гербіцидів робить рослини більш вразливими до шкідників та хвороб. Органічним фермерам часто доводиться вдаватися до значних обсягів ручної праці для захисту врожаю, що збільшує витрати на робочу силу та ресурси. Крім того, деякі органічно вирощувані культури можуть бути менш стійкими до несприятливих умов, що також підвищує ймовірність втрат. По-третє, конкуренція з традиційними та промисловими системами виробництва створює значний тиск. Продукція, вирощена з використанням традиційних або інтенсивних методів, часто має нижчу ціну на ринку, що ускладнює конкуренцію для органічних фермерів. Низькі ціни на неорганічні продукти можуть також відлякувати споживачів від придбання дорожчих органічних альтернатив. Тому, незважаючи на численні позитивні аспекти, органічне сільське господарство стискається зі значними викликами, які потребують осмислення та розробки ефективних рішень для його подальшого розвитку та успіху.

Сьогодні принципи органічного землеробства вважаються фундаментом для розвитку цієї сфери по всьому світу. Принцип здоров'я полягає в тому, що органічне аграрне господарство має сприяти збереженню та підвищенню здоров'я ґрунтів, рослин, тварин, людей та планети як цілісного і нероздільного організму. Принцип екології означає, що органічне аграрне господарство має базуватися на принципах існування природних екосистем і циклів, працюючи в гармонії з ними та підтримуючи їх. Принцип справедливості вимагає, щоб органічне сільське господарство було засноване на відносинах, що забезпечують справедливість, враховуючи загальне довкілля та життєві шанси. Принцип турботи вимагає, щоб управління органічним аграрним господарством було обережним та відповідальним, з метою захисту здоров'я та добробуту по-

точних та майбутніх поколінь, а також довкілля [5].

**Висновки.** Органічне сільське господарство є важливим кроком на шляху до сталого розвитку сільського господарства, забезпечення продовольчої безпеки та збереження здоров'я нашої планети для майбутніх поколінь, також воно сприяє оздоровленню ґрунтів, підтримує біорізноманіття та забезпечує споживачів якісною та безпечною продукцією. Оскільки саме екологічні норми та принципи є важливою складовою сільського господарства. Тому можна сказати, що на сьогоднішній день, на законодавчому рівні, зроблено важливі кроки щодо розвитку екологічних аспектів у сільському господарстві, а саме запровадження вимог до органічного виробництва, сертифікації продукції та відновлення земель тощо. У майбутньому необхідно прийняти нові закони, що регулюватимуть екологічну оцінку й сертифікацію земель. Важливо забезпечити ефективну взаємодію між державою, місцевим самоврядуванням і аграрним бізнесом у питаннях екологічного управління.

### *Література*

1. Допомога від німецьких партнерів сприяє розвитку органічного виробництва в Україні! URL: <https://organic.com.ua/dopomoga-vid-nimeczkyh-partneriv-spruyaye-rozvytku-organichnogo-vyrobnytva-v-ukrayini/> (дата звернення: 27.05.2025).
2. Новини органічного землеробства у лютому 2025 року. URL: <https://avelife.pro/organic-farming-news-in-february-2025/> (дата звернення: 27.05.2025).
3. Органічне сільське господарство – що, навіщо і для кого. URL: <https://aico.ua/novosti-sobytiya/organicheskoe-selskoe-khozyaystvo-chtozachem-i-dlya-kogo/> (дата звернення: 27.05.2025).
4. Переваги та виклики органічного сільського господарства. URL: <https://mindscope.biz.ua/organichne-zemlerobstvo/> (дата звернення: 27.05.2025).
5. Резніченко В.П., Коломієць Л.В., Тунік Т.М. Екологічні аспекти харчування: стійке, біодинамічне та органічне сільське гос-

подарство. *Аграрні інновації*. 2023. № 21. С. 81-87. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2023.21.12>

6. Світове органічне виробництво 2025. URL: <https://organni.com/the-world-of-organic-agriculture-2025/> (дата звернення: 27.05.2025).

7. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Закон України від 10 лип. 2018 р. № 2496-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018 № 36. Ст. 275.

8. Ignatenko I. Legal aspects of development of organic agriculture in Ukraine in the context of European integration. *Economics of Agriculture*. 2020. № 3(67). P. 973–990. DOI:10.5937/ekoPolj2003973I (дата звернення: 27.05.2025).

9. Органік в Україні. URL: <http://www.organic.com.ua/uk/homepage/2010-01-26-13-42-29> (дата звернення: 27.05.2025).

### References

1. Допомога від німецьких партнерів сприяє розвитку органічного виробництва в Україні! URL: <https://organic.com.ua/dopomoga-vid-nimeczkyh-partneriv-spryyaye-rozvytku-organichnogo-vyrobnycztva-v-ukrayini/> (дата звернення: 27.05.2025).

2. Novyny orhanichnogo zemlerobstva u liutomu 2025 roku. URL: <https://avelife.pro/organic-farming-news-in-february-2025/> (дата звернення: 27.05.2025).

3. Orhanichne silske hospodarstvo – shcho, navishcho i dlia koho. URL: <https://aico.ua/novosti-sobytiya/organicheskoe-selskoe-khozyaystvo-cht-zachem-i-dlya-kogo/> (дата звернення: 27.05.2025).

4. Perevahy ta vyklyky orhanichnogo silskoho hospodarstva. URL: <https://mindscope.biz.ua/organichne-zemlerobstvo/> (дата звернення: 27.05.2025).

5. Reznichenko V.P., Kolomiets L.V., Tunik T.M. Ekolohichni aspekty kharchuvannia: stiike, biodynamichne ta orhanichne silske hospodarstvo. *Ahrarni innovatsii*. 2023. № 21. S. 81-87. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2023.21.12>

6. Svitove orhanichne vyrobnytstvo 2025. URL: <https://organni.com/the-world-of-organic-agriculture-2025/> (дата звернення: 27.05.2025).

7. Pro osnovni pryntsyipy ta vymohy do orhanichnogo vyrobnytstva, obihu ta markuvannia orhanichnoi produktsii: Zakon Ukrainy vid 10 lyp. 2018 r. № 2496-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2018. № 36. St. 275.

8. Ignatenko I. Legal aspects of development of organic agriculture in Ukraine in the context of European integration. *Economics of Agriculture*. 2020. № 3(67). P. 973–990. DOI:10.5937/ekoPolj2003973I (дата звернення: 27.05.2025).

9. Orhanik v Ukraini. URL: <http://www.organic.com.ua/uk/homepage/2010-01-26-13-42-29> (дата звернення: 27.05.2025).

Nataliia Zhmur, Viktoria Kolonska

## LEGAL BASIS OF ORGANIC AGRICULTURE AS AN ECOLOGICAL COMPONENT

State University «Kyiv Aviation Institute»  
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine  
E-mails: nataliia.zhmur@npp.kai.edu.ua, 7545177@stud.kai.edu.ua

*The purpose* provides comprehensive coverage of the essence, advantages, problems, and current trends in the development of organic agriculture in Ukraine and worldwide, taking into account the environmental component. **Research methods:** documentary analysis and synthesis, cognitive-analytical, as well as systematization and generalization methods were used. **The results** of the study confirm the environmental advantages of organic agriculture, its important role in combating climate change and the growing global demand for organic products. Ukraine has significant potential in this area, demonstrating positive development dynamics with the support of the state and international partners, despite the difficulties caused by the war. Organic agriculture, based on the principles of health, environmental friendliness, justice and care, contributes to soil health, biodiversity conservation and provides consumers with high-quality and safe products, while stimulating the development of innovative technologies and following modern market trends. **Discussion:** organic agriculture is an important direction of sustainable development, combining environmental responsibility, production of high-quality and safe products and economic benefits for farmers due to growing consumer demand, especially in international markets, despite certain obstacles, such as the cost of certification and crop risks, support from the state and international partners, as seen in the example of Ukraine, contributes to the expansion of organic agriculture, which has significant potential for soil health, biodiversity conservation and mitigation of environmental problems, and the principles of organic agriculture are the foundation for the development of this industry worldwide.

**Key words:** organic agriculture; Ukraine; products; soil; support; benefits; development; war; principles; legislation.

Стаття надійшла до редакції 30.05.2025